

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 29501

гр. София, 10.09.2025 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 79 състав, в
закрито заседание на 10.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Николай Димитров

като разглежда дело номер **8525** по описа за **2025** година докладвано от съдията,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.276 – чл.283 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по искане от по искане с вх.№ 20443/14.08.2025г. по описа на АССГ, подадено от Б. И. П. с ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., чрез адв.С. И. на основание чл.276 във вр. с чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС и следващите от ЗИНЗС, съдът да разпорежи на началника на затвора да предприеме действия, като организира диагностика и ако е необходимо лечение на простатата Б. И. П..

В искането си Б. П. сочи, че при преглед извършен на 06.03.2025г. в V МБАЛ С. ЕАД е било установено уголемяване на простатата, като същият твърди, че изпитва болки в областта, затруднение при уриниране, което налага допълнителна диагностика и предприемане на евентуално лечение. На 23.06.2025г. подал молба до началника на Затвора С. за осигуряване на „медицинско обслужване“ свързано с тези оплаквания. Предвид липса на исканото „медицинско обслужване“ е сезирал и съда. Излагат се доводи за нарушение на чл.3 от ЕКПЧ и чл.3 от ЗИНЗС и позовавайки се на практиката ЕСПЧ и на АССГ, се отправя искане да бъде задължен ответника да предприеме действия, като организира диагностика и ако е необходимо лечение на простатата. В съдебно заседание ишецът участва лично и чрез адв. И.. Поддържа искането и моли то да бъде уважено. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение, за осъществена безплатна правна помощ.

Ответникът – началникът на затвора в [населено място], представляван от служител с юридическо образование К., изразява становище за неоснователност на искането. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Съдът, като се запозна с искането и събраните по делото доказателства, намира от фактическа и правна страна следното:

Искането е допустимо, тъй като възможността за предявяването му не е ограничена във времето и същото изхожда от лицето, което твърди, че е засегнато от твърдяното от него нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС.

Разгледано по същество, същото е основателно.

Ищецът Б. И. П. изтърпява наказание „лишаване от свобода“ в Затвора- [населено място].

На 06.03.2025г. ищецът е бил прегледан от д-р Н. специалист гастроентеролог. В амбулаторния лист от прегледа, същата е записала и препоръка за консултация с уролог и му е издала направление за лабораторно изследване на туморни маркери касаещи простатата.

На 26.04.2025г. е било извършено назначеното изследването за туморни маркери, като не са установени превишения на референтните стойности.

На 23.06.2025г. Б. П. е подал до началника на затвора молба с искане за осигуряване на „медицинско обслужване“ свързано с оплакванията му от болки.

В писмо от 21.08.2025г., подписано от директора на Медицинския център към затвора д-р Т., по отношение на оплакванията на ищеца е посочено, че на 28.01.2024г. в УМБАЛ „Пирогов“ е била направена екография на коремни органи на Б. П., при което изследване не са били констатирани обезпокоителни находки. На 06.03.2025г. ищецът е бил консултиран от д-р Н. специалист гастроентеролог, която също е извършила образно изследване на коремните органи, без да са констатирани данни за заболяване на пикочополовата система и в частност простатата. В амбулаторния лист от прегледа, същата е записала и препоръка за консултация с уролог и му е издала направление за лабораторно изследване на туморни маркери касаещи простатата. На 26.04.2025г. е било извършено изследването за туморни маркери, което е дало резултат 8 пъти по-ниски от референтните стойности, което според д-р Т. сочи, че липсват клинични лабораторни данни за заболяване на простатата. Соци се, че консултация с уролог ще бъде извършена, но в планов порядък, тъй като не е спешна.

На 03.09.2025г. по отношение на ищеца е било извършено абдоминална екография, която е констатирала увеличен размер на простатната жлеза.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл. 276 от ЗИНЗС всеки лишен от свобода или задържан под стража може да иска: 1. прекратяването на действия и бездействия на орган по изпълнение на наказанията или на длъжностно лице, представляващи нарушение на забраната по чл. 3; 2. извършването на действия с цел прекратяване или предотвратяване на нарушение на забраната по чл. 3. Липсата на изрично формулирано в нормативен акт задължение за извършване на фактически действия не е пречка искането по ал. 1 да бъде уважено, за да се прекрати нарушението на чл. 3 (ал.2).

Съгласно чл.3, ал.1 от ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. За нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

В конкретния случай нарушаването на забраната по чл.3 според оплакванията и исканията на жалбоподателя се изразява в това, че органът по изпълнение на наказанието не е осигурил на ищеца медицинска диагностика и лечение.

Нормите на чл. 128 и сл. от ЗИНЗС регламентират медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода - лечебните заведения към тези места, профилактичната дейност и насоките на медицинското обслужване на лишените от свобода, снабдяването с лекарства, здравния контрол и хигиената в местата за лишаване от свобода.

Според чл.128, ал.1 от ЗИНЗС при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават

условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода. Условието и редът за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода се определят с наредба, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на правосъдието /ал.3/.

Видно от посочените разпоредби, грижата за опазване живота и здравето на лицата в местата за лишаване от свобода е възложена на затворническата администрация. Задължението на административните органи включва и осигуряване на достъп до медицинска помощ вкл. прегледи и консултации.

По делото безспорно е установено, че при проведен на 06.03.2025г. преглед от д-р Н. специалист гастроентеролог е дадена препоръка за консултация с уролог и за лабораторно изследване на туморни маркери касаещи простатата. В случая затворническата администрация е извършила назначените изследвания на туморни маркери, но не е провела препоръчаната консултация с уролог. В последствие при последното проведено екографско изследване на Б. П. са били установени и обективни находки за увеличение на простатната жлеза. В тежест на административния орган е да докаже изпълнението на задължението си, за осигуряване на медицинска диагностика и лечение. В случаят частично са били изпълнени тези задължения, без да е проведен предписания преглед от уролог. Посоченото в писменото становище, че това следва да бъде извършено в планов порядък, не отговаря на установените факти по делото, доколкото този преглед е препоръчан преди повече от шест месеца и неизвършването му в този продължителен период от време се приема за незаконосъобразно бездействие, водещо до нарушение на забраната по чл.3, ал.2 вр.ал.1 от ЗИНЗС.

В тази връзка искането на Б. И. П. се явява основателно и следва да бъде уважено.

С оглед изхода на делото претенцията за заплащане на разноски от следва да бъде поставена на разглеждане, на основание чл. 143, ал.1 от АПК. Претендират се разноски за адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата, като се твърди, че по отношение на ищеца е осъществена безплатна правна помощ. Според разпоредбата на чл. 38, ал.2 от ЗА „В случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати“. Претендираното адвокатско възнаграждение, е в минималния размер според чл.8, ал.3 от Наредба № 1 за възнагражденията за адвокатска работа, предвид на което не следва да бъде редуцирано. Ето защо, искането следва да бъде уважено и на адв. С. Т. И. да се заплатят съдебно-деловодни разноски в общ размер на 1000 лв.

Предвид изложеното и на основание чл. 280, ал.1 и ал.2 от ЗИНЗС Административен съд София – град, III-то отделение, 79 състав

Р А З П О Р Е Д И:

ЗАДЪЛЖАВА началника на Затвора - С. в двуседмичен срок да предприеме действия, като организира диагностика и ако е необходимо лечение на простатата Б. И. П..

ОСЪЖДА ГД „Изпълнение на наказанията“ да заплати на адв. С. Т. И. сумата от 1000 /хиляда/ лева, представляваща адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА.

Разпореждането може да се обжалва в тридневен срок от обявяването му пред тричленен състав на АССГ.